

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre . . . . . 10 ft — kr.
Félévre . . . . . 5 . . . . .
Negyedévre . . . . . 2 . . . . . 50 . . . . .
Egy órára . . . . . 1 . . . . .
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **BARTHA MÓR.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési tábla

Hat hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű többeszer
hirdetések alkú szerinti jutányos áron vetetnek fel. Helyegdíj ma
den külön beiktatásért 30 kr.

A „vallás a politikában“?

vagy

a politika a vallásban?

IV.

Kik és mit tegyenek?

A félreismerhetlenül ultramontan
célokból csinált láрма, vagy az ezáltal
felidezhető felekezeti versengés kártéko-
nyabb volna mint másutt, például mint
Németországban is — a mi hazánkban,
amelyben a multból oly sok teljesítmény
maradt teendő utánpótlásra, s annyi
— még a mult által ütött — mindig
érzékeny sebek gyógyításra várnak . . .
nálunk, akiknek mindnyájunknak van
egy régi kö z ö s e l l e n s é g ű n k :
n z o s z t r á k k a p z s i s á g, amely
századokon át szipolyozva, most sem
ereszt polyp-öleléséből és örömmel szem-
lélné, ha Magyarországon nemcsak nem-
zeti sziótvonásban, hanem felekezeti
gyűlölködésben is dülne a harcz, amely
lefoglalná az erőket, elterelné a figyel-
met abból az irányból, ahova minden
jó magyarnak haza és Nemzet szabad-
ságért, közgazdasági függetlenségért —
s mindegyik más sok okért, mikben a köz-
jóllét biztosítása fekszik, ösztönsze-
rűleg, — de a mult története, — és a
jelen eseményei által komolyan intve is
— nézni kell oda, a honnan a veszély
mindig készen áll ellenünk; csak növel-
né és siettetné pedig ennek eljövételét
egy felekezeti, — egy kultur harcz, mely
vér nélkül is gyógyíthatatlanabb sebeket
ejtene a nemzet testén, mint a golyó, a
szurony hegye, a kard éle.

Mi azért, akik megkülönböztetjük a
vallás igaz értelmét és rendeltetését az
emberi élet alakítására, s a kölcsönös
szeretet és békében álló emberi boldog-
ság legnagyobb ellenségének az önzést
és az ez által, uralom—visszaállítási
célból felszított vak e l f o g u l t s á g
ot tartjuk és azt akarjuk, hogy «a
N é p l á s s o n v i l á g o s s á g o t»
s általa legyen «jaj azoknak, akik a
világosságot sötétséggé akarják változ-
tatni» . . . mi, akik annak érzetében
hogy „azoknak van társaságuk Krisz-
tussal, akik, miként ő, világosságban
járnak“, miként mutatunk a közös ellen-
ségre: azokat is megjelöljük, akiktől vár-
juk most és ha lehet örökre a feleke-
zeti harcz elhallgattatására a komoly és
hathatós fellépést, s ezek közt szerintünk
legelsők:

I., magok a józan k a t h o l i k u s o k,
akik vallásos kielégítésüket a hit-
ben és ebből folyó jócselekedetekben,
önmagok keresik és megis találják és
ugy tartják, hogy a klerikalizmus uralmi
rendszerében az ez által önmagáért

diktált és minden igyekezettel fenntar-
tott fanatikus és ultramontan szel ő s é-
gekben valamint nem volt, nincs és so-
nasem is lesz sem egyéni, — sem köz,
— sem jelen, — sem jövődő üdv; te-
hát azt a klerikal-feudal-szövetkezetet,
amely e világos század végén, az ember-
haladással ellenkezőleg, ennek meg-
akaszthatásán képzelgő örültségből a kö-
zépkor sötétségében vigan tenyésző pap
uralmat és hűbériséget minden lenyü-
göző appertinentiával a nép valódi jó-
léte és boldogságával ellenkezőleg, a
mely a felvilágosodás, önállás, szabad
cselekvési jog által feltételezhető mind-
valiási, mind minden egészséges társad-
almi téren, — visszaakarna erőltetni
Magyarországon: önmaguk nemcsak
határozottan megvetik, hanem a megta-
lalt lelkiismeret-szabadság felemelt erejével
visszaverik és lehetetlenné is teszik
önmagukra nézve, ama bitorhatalom
ujra béklyóka verni akaró törekvéseit.
Igen! . . . ezt kell tenni a józan k a t h o l i k u s o k n a k
egyéni méltóságukért, mint
akik hisznek, nem azért mert parancsol-
ják, hanem önként — saját belső szük-
ségérzetből, mert az a mindeneket meg-
próbáló igazságra vezet . . . nem azért,
mert a gyónószék feloldozza a bűnök
büntetése alól, de mert erkölcsi érzete
szerint, másként mint jól — nem is
akar cselekedni . . . És ily hit és ily
erkölcsiség által bizonyítja az önszerzett
üdvösséget, amely bizonyára vallásos
emberhez hasonlíthatatlanul méltóbb,
mint a mások jócselekedeteivel, drága
áron vett — fénylő.

S ha a katolikus még autonómiát
is akar, amint akarnia joga van és kell
is, tudnia kell, hogy az autonómia ál-
dásával csak akkor élhet, ha meg-
győződése és akarata van az önálló ér-
vényesülésre; ez pedig ismét csak úgy
lehetséges, ha kibontakozik a klerikaliz-
mus isteni tekintélyének feltétlen elis-
meréséből s azt tartja papjai felől, hogy
ők is emberek s szent hivatásuk a vallás
terén nem uralkodni, hanem szeretettel
vezetni, miként vették, akként közölni
az ige világosságát a néppel; mert ha
nem ilyenek, akkor vagy vakok magok
is — tehát nem vezethetnek; vagy szá-
mitó önzők, akik a hitből vásárt csin-
álnak, vagy csalók, akik a helyzetet
kiszákmányolják; báránybőrbe öltözött
farkasok; veszedelmesebbek mintsem ve-
zethessenek.

Mindenek felett miként a protes-
tánsoknak — a magyar katolikusnak
is van drága kincse: H a z á j a, N e m z e t e,
melynek békéje, fejlődése, boldogsága az ő földi
menyországa és üdvössége is, amelynek felzavarását nem

lehet, nem szabad engednie; amelyért
minden csábítást vissza kell utasítania s
kezet kell fognia másfelekezetű, de hon-
és nemzet szerelmében testvér honfi-
társaival. Meglássák a katolikus test-
vérek, hogy ez az érzet egyenesebb,
közvetlenebb, és boldogítóbb, mint az,
amit az ultramontan farizeusok, vagy
megfelelőbb elnevezés szerint jezsuiták
adhatnak, akik »bezárlják mások előtt a
menyországot, magok sem mennek be
és akik bemenni akarnának, azokat sem
bocsátják“; kiknek magoknak nincs ha-
zájok, nemis tudják hat megmérni a
hazaszeretet mélysége; kötelességérzetét
s minden önvád nélkül szítják a harcz
tüzét a honfi-testvérek közt; mert ebből
rájuk ismét elkövetkezhetik az, amire
vágynak: a lelketlen uralkodás ördögi,
de csábító, speciális papi kéjelgés ki-
elégítése, s azokat is, akik követik őket
kiszakítva a testvéri kötelékből, minden
lelkifurdalás nélkül hazátlanokká, talán
éppen hazaárulókká tenni, legkevésbé
sem irtóznak: ad maiorem dei gloriam!

Nem! A józan katolikusok belátják,
lehetetlen be nem látnok, hogy azok a pa-
pok, nem az övéik, akik azt hirdetik, hogy
az Isten törvényeinek, — amint ők ma-
gyarázzák — kell inkább engedelm-
kedni, mint a modern társadalom tör-
vényeinek, melyeket pedig most lehetőleg,
sőt minden bizonynyal, az ember-
erkölcsi érzésében jelentkező Isten tör-
vényeivel egyezőleg alkot a honatyák
bölcsésége s szírt ellenszeg zik magokat
a szervezett köztársadalom törvényeinek
s másokat is az ellen izgatnak s ezekből még
pártot is gyűjtenek sat. Akik a törvény
hatálytalanná tételére az ő kedvük szerint
vissza-változtatására törnek; — akik
szeretet Istene nevében még ma is át-
koznak, s nem az egyesítő szeretetet ápol-
ják, hanem a másként hívőket ma is a
máglyára hurcolják: azok bizonyára
sem az Istenéi, sem a békés polgári tár-
sadaloméi, amelynek létezési epevei a ke-
resztény társadalom elveivel egyezők;
még nemis állanak az emberi öntudatos
méltóság színvonalán sem, mely „min-
deneket megpróbál, még az istennek
mélységeit is“, hanem vakon vezetett
vakvezetők, akik az ember társadalmi
reális boldogságának feltételeit nem a
közszeretet érzése és követelményei ki-
elégítésének lehetőségében keresik, ha-
nem földön, emberi, köztársadalmon ki-
vüli phantazmákban álmodtatják azokkal,
akiknek testi lelki minden tehetségét
leköthetik arra, hogy az ő önimádásuk
kultuszához építsék az oltárt és fen-
tartsák azt, mint örök áldozati barmok.

a.—r.

ságod 1185—1899. elnöki sz. rendeletét, úgy az egyetemes ev. ref. egyházra, mint különösen az erdélyi egyházkerületre sérelmesnek tartja.

Konventünk a nevezett rendelkezés intézkedéseit sem az egyházi, sem a közjogi törvények szabványaival egyezőknek nem találja és ez okból nem fojthatjuk el azt az aggodalmunkat, hogy Nagyméltóságod főttebbi szamu rendelete arra a föltesre ad alkalmat, hogy az erdélyi r. kath. püspökre nézve az erdélyi püspökök cím kizárólagos használata a hatóságokra kötelező és hogy ezzel az erdélyi r. kath. püspök a többi egyháznak püspökeivel egyetemesebb és kiválóbb, olyan közjogi állással ruháztatik föl, a miből kifolyólag a törvényekkel az egyházak közt megalkotott jogegyenlőség csorbát szenvedne, a mibe törvényeink értelme szerint és egyházunk értelmén nem tudnánk belenyugodni. Ismerve Nagyméltóságod jóindulatát, igazságérzetét tudva azt, hogy eme kérdésben a kedélyek megnyugtatása, a felekezetek, valamint az állam jól felfogott érdeke, konventi határozat alapján teljes tisztelettel felkérjük Nagyméltóságodat, hogy megfelelő módon ezt a félreértést elenyészteni és aggodalmainkat eloszlatni méltóztassék. Egyházunk érdekében intézett eme föliratunkat nagyméltóságod becses figyelmébe ajánlva s annak kedvező elintézését kérve, maradtunk a magyarországi ev. ref. egyház konventjének üléséből, min. annak elnökei Budapestben, A700. április, 26-án. Tisztelettel Tisza Kálmán s. k. világi elnök, Kun Bertalan s. k. egyházi elnök.

KÜLFÖLD.

Dalmácia jövője. A Mazzura Sandor és Bianchini képviselők által a sajtóban és a dalmát tartománygyűlésben felvetett dalmát kérdés megfeszíten van. A dalmát lapok közül most megszólal a Spalatóban megjelenő *Journal des Droits* (Egyenlőség) című lap s legutóbbi vezércikkében a következőket mondja:

„Dalmácziának Horvátországhoz való csatolásából mi sem lehet, mert úgy Bécs, mint Budapest elenzi azt, saját külön érdekük szempontjából. Dalmácia kérdése ugyanis egybe van kötve Bosznia-Hercegovina ügyével, ebben az ügyben pedig Bécs és Budapest egyáltalán nem tudnak meggyőzésre jutni, mert mindegyikük a maga részére szeretné a két tartományt biztosítani. A magyarok e tekintetben nagyon agresszív magatartást tanúsítanak, a mi kitérnek a Magyarország és P. Lloyd magatartásából is. Nem marad egyéb hátra, mint konszolidálni a szláv nyugaton a politikai és gazdasági viszonyokat, hogy ily uton a déli szlávág olyan tényezővé fejlődjék, mely imponálhasson úgy Bécsnek, mint Budapestnek, mert így, a hogy most vagyunk, nem leszünk képesek semmit se megakadályozni. Legyünk tényezővé és azután hangoztassuk erélyesen, hogy mit kívánunk a monarchia déli részén, de a felaprítást ne engedjük meg.”

Törökország és az Egyesült-Államok. Washingtonból a külügyminisztériumból — április 26. — érkezett értesülés szerint, az utóbbi 24 óra alatt nem történt változás a Törökországgal folyó tárgyalások dolgában. Hivatalosan jelentik, hogy a tárgyalások általában haladnak és remélhető, hogy lesz is eredményük.

Az amerikai követség jegyzéket adott a portának, a melyben a hittérítők kártérítésének azonnali megfizetését követeli. — Az a *Lexander* tettei esetből kifolyólag az amerikai követség részéről tett lépésekre a porta megengedte az amerikai honosságot nyert két örmény család hajószállítását. A követség meg a konzul jelentésére vár, hogy azután elégtételt nyerjen.

A török vámemelés. A porta nagykövetei utján biztosította a kormányokat, hogy a hatalmasságok beleegyezése nélkül nem fogja fölemelni a vámoikat. Hír szerint Anglia, Franciaország és Olaszország a vámhivatali vegy-

elemzés kérdésében tett engedmények és az örmény zavargások idején kárt vallott alattvalaik kártérítésének megfizetése ellenében beleegyeznek a vámemelésbe, sőt az angol kormány el is küldte a portának beleegyező nyilatkozatát.

Viktória királynő az ireknek. A királynő üzenetet bocsátott ki az ir néphez, a melyben azt mondja, hogy a fogadás, amelyben Irországban részesült, mélyen meghatotta s hogy kedves emléket víz magával Irországból. Arra kéri Isten, hogy a nép között egyetértés uralkodjék, hogy Irország nepe boldog legyen és viruljon. A dublini szegények számára ezer font sterlinget küldött a királynő. A dublini és belföldi polgármestereket bárói rangra, a corci és londonderry-i polgármestereket lovagi rangra emelte.

A háború.

A burok visszavonultak. Elérték a célját, oldaltámadásaikkal a Wepener ellen ostromtűtetésükkel hogy Robertst e nyomulásában front ellen vivot harc nélkül is feltartóztassák, amely rendes nagy csatával s rendkívül vérontással járt volna, amelyet pedig a buroknak számbeli gyengeségük miatt csak a legvégső esetben szabad megkockoztatniok, mivel ez okvetlenül nagy vérontással lesz összekötve.

Az angolok is megkezdték a burok üldözését. Legelől jár *Frederick* tábornok, aki két lovasdandárral tegnapelőtt a Vaalkopnál a ladybrandi ut menten összeütközött a bur háttámadással, föltartóztatni azonban a burokat nem tudta.

Azok az angol csapatok, a melyek a bloemfonteini vízműveknél állottak, kivonultak keleti irányban a burok üldözése.

Londonban remélik, hogy Hamilton tábornok lovasított gyalogságának és Coleville kilenczedik hadosztályának sikerülni fog a Shabanehutól északra levő hegysort elfoglalni, mielőtt még oda érkezhetnének a burok a kiket hatukban French szorongat. Az angol lovasság mostani állapota mellett azonban nem valószínű, hogy Hamilton elebe tudna vágni a buroknak. Két napja tart már a burok üldözése, de idáig még nem jött jelentés arról, hogy az angolok a burok elé kerültek volna. Nyugati Oránzból Methuen tábornok vereségén kívül az az érdekes hír érkezik még, hogy a burok a Grikvaföldön ismét mozognak.

Egy ötszáz főből álló csapat Windsorton mellett a Kimberleyből Mafekingbe vivot vasút közelében erős állást foglalt. Kimberleyben aránylag kevés számú angol őrség maradt hátra azután, hogy Kitchener a Grikvaföldön visszament Boemfonteinbe. Ez a körülmény, azután pddig Methuen kiverése Bshofból újból felbátorította a grikvaföldi fölkelőket s Roberstnek újból csapatokat kell küldenie nyugatra Grikvaföld pecifikálására, a melyet Kitchener nem végezt el jól.

Brüsszel, apr. 27.

Pretóriából táviratozzák: Az összebur csapatok visszavonultak Vinburg irányában, a hol Botha az egész haderőt összevonja. Roberts bal-eregével gyorsan vonul előre s már a legközelebbi napokra döntő ütközetek varthatók.

Az angolok harcolnak.

Polecarew tábornok elkoboztatott a környéken minden szarvasmarhát és lovat.

London, apr. 27.

A Times-nak jelentik Lorenzo-Marquez ből: A Gironda gőzös utasai között vagy száz francia munkás van a creusoti bányákból.

Szent-Ilona, apr. 26.

Tegnap reggel újabb bur fogolycsapat érkezett ide.

London, apr. 27.

A Reuter-ügynökség jelenti Pretóriából: A fölbombart arzenál nem Pretóriában, hanem Johannesburgban volt és pedig az utolsó végén, a hol a Begbie-féle gyár van.

A debreczeni országos diákkongresszus.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, apr. 23.

Az ország ifjuságának vezetői gyűltek tegnap össze városunk falai között, hogy szervezzék a harcbszállást azok ellen a támadások ellen, melyeket a nemzetiségek s különösen a románok indítottak ellenünk s hogy czelszerű módozatot találjanak a csalakozásra ahoz a hatalmas mozgalomhoz, mely a magyar ipar érdekében megindulhat.

Debreczen városa lobogó dísz öltött ez alkalomból, külsőleg is kifejezést adandó azon szíveségnek, igaz szeretetnek, melyekkel az ifjuság képviselőit körülveszi.

A vendégek fogadtatása.

A tegnap hajnali fél 3 órai vonattal érkeztek az első kiküldöttek. A selmeczbányai erdész bányász és kohász akadémia kiküldötteit — számszerint 7-en — a kongresszust előkészítő nagybizottság számos tájja fogadta. A tegnap déli vonatokkal érkeztek a kassai, eperjesi, nagyváradi jogakadémiai kiküldöttei. A közszavak dé után a pestiek pedig az este 6 óra 26 perces vonattal érkeztek meg. Hosszu kocsisorban vonultak be a vendégek a Bika szálló elé, honnan az előkészítő bizottság kalauzolása mellett szálláaikra vonultak. Legimpozánsabb természetesen a budapestiek bevonulása volt, kik a Csokonai szobor elé vonultak, hogy a budapesti »Egyetemi-kör« koszoruját letegyék a szobor talapzatára.

A Csokonai szobornál.

Sűrű embertömeg lepte már el a Csokonai emlékkertét, mire a kongresszusi kiküldöttel oda érkeztek. T a h y Endre a budapesti »Egyetemi-kör« főtitkára a tolmácsolta ama kegyeletet, melyet az ország ifjusága első egyesületének tagjai éreznek a szókimondás, az igazi magyar jellem példányképek Csokonaiak szobránál. Lelkes eljenzesekkel többször megszakitott beszéde után babérkoszorút helyezett a szoborra.

Boros Lajos joghallgató a debreceni közönség s akadémiaik ifjusága nevében üdvözölte az érkezőket.

»Első lépések — ugymond — mit e városban tettek, ez ercszobor elé vezetett, hogy a kegyelet nevében megkoszorúzzatok azt. Hálás a tettekért Debreczen városa, mely hirneves fiának emléke előtt hódolni az ország ifjuságát látja, hálás a tettekért kollegiumunk ifjusága, mely előtt e lépésekkel tettek első tanubizonyságot annak, hogy nemcsak gyülekezésre hívó szavát méltattatok meghallgatásra, de meghívásának vezersellemét is magatokévé tesztetek.

Ez ercszobor itt nemcsak a költői dicsőséget hirdeti, de hirdeti azt, mi legszebb férfierény: a bátor ösztinteséget.

Átk a magyarnak, hogy mindig azt akarja, aminek nyílt leleplezésre volna szüksége, egy önmagát mérges sebétől meggyilkolni hagyó beteg ember ma Magyarország, mely tudja, látja jól baját és vetkes cinizizmussal ahelyett; hogy gyógyszerrel s ha egyéb nem használ kést vegyen igénybe bajának megszüntetésére, hetvenkedő göggel jelentéktelen bajról, sőt mi több, egészségről beszél.

Kizárva minden politikát, czélok arra, mi elsősorban hozott össze bennünket, a nemzetiségi s legfőképpen a románkérdésre.

Nap mint nap magasra emeli fővel büszkedünk nagy haladásunkkal, lázas szemekkel, önérzet dagasztotta kebellet hasonlítgatjuk magunkat nyugat nagy nemzetéhez s míg hiú sóvárgással a messziségbe tekintünk, nem vesszük észre, vagy inkább nem akarjuk észrevenni a szegénységet, a nyomort, mik épen elmaradottságunk nyomán fakadnak.

Kerülve minden politikát czélok arra, mi az előbbinél nem kevésbé indított a gyülekezésre, a szegény, a nyomorultat vézna, az idegen önzéstől dísztelen, csak rongy foszlányt képező magyar iparra.

Polgártársak! Legalább mi legyünk ösztöntek, mi kiknek nincs érdekünkben rózsás világok festésével takarni önhibánkat s vakítani véle a magyar nemzetet.

Nem állítom, hogy mi vagyunk hivatva és képesek a bajok rögtön megszüntetésére, de nem félek a gunyosolytól sem, mely kijelentésem nyomán esetleg fakad: hogy e pillanatban Magyarország jobb jövőjét megpecsételnék látom.

Öt évtized múltán a mai nap az első, mely az ország szíve előtt tesz bizonyosságot arról; hogy a magyar ifjuság nem közömbös a nemzet életnyilvánulásaival szemben; kész ha kell aldozatra is, s hogy ez ifjuság nem bitorolja jogtalanul a «haza reménye» nagy nevet.

Öt évtized múltán a mai nap az első, melyen ez orszagnak egész ifjusága testvéri ölelkezésben egybeforr, megpecsételő a szent szövetséget, hogy ez ifjuságnak minden egyes tagja, legjobb tudásával egész erejével a nagy harcra száll, mit orv. elleneink gyáva módon, de valljuk meg nagy sikerrel szíriának ellenünk.

Lehetetlenség, hogy ily szövetség más teremjen meg számunkra, mint a győzedelmet.

Mi a testvéri szeretet béke s egyetemes hármassal érzelmeivel várunk s fogadunk most titeket, adjatok érte hasonló erelmeket lelketek ez ereszobornál öltse fel az őszinteség mezeit, mert ily veszedelemben kezdve meg munkáikat már e pillanatban van jogunk remélni a sikert.

Mi e reményben klátjuk megegyeszer felétek.

Hozott az Isten benneteket!

Boross beszéde után a kántus énekelt egy Csokonai nótát, azután a vendégek szállásaira vonultak.

A szobornál rendezett megkoszorúzási ünnepélyen megjelent Komlóssy Artúr v. főjegyző, a Csokonai kör alelnöke is, ki a Csokonai kör nevében köszönetet mondott a budapesti egyetemi ifjuság küldötteinek és szónokának a kegyeltes megemlékezésért.

A koszoru nemzeti színű széles szalagján a feliratok vannak arany betűkkel:

A szalag egyik ágán:

«Csokonai emlékének»

A szalag másik ágán:

«A budapesti egyetemi ifjuság.»

Az előtanácskozás.

Vagy 150 ember töltötte meg a kollégium disztermét, mikor a kongresszust összehívó Joghallgatók Segítő egyesülete elnöke Kun Béla az értekezletet megnyitotta. Üdvözölte a vendégsereget Debreczen ifjusága nevében s a kongresszus tisztikarának megalakítását javasolja, hogy a diszgyűlésen már megalakult tisztikar szerepeljen.

Az előértekezlet Sipos Béla indítványára 2 elnök választását határozta el, Köpösd Dezső a budapesti Egyetemi kör elnöke és Kun Béla a debreczeni joghallgatók Segítő-Egyesületének elnöke a kongresszus elnökeivel megválasztottak.

Alelnökök lettek: Zsembery István (Budapest), Sindler Viktor (Budapest), Sarkány Lorand (Kolozsvar), Cservenka István (Selmeczbánya), Boross Lajos (Debreczen), Medvigy Gábor (Nagyvárad). Főjegyző: Madarassy Gyula okl. gyorsíró tanár.

Jegyzők: Takács Endre (Debreczen), Várföldi Nagy Elemér (Kolozsvar), Sankovits Arnold, Tóth Áadar (Budapest), Nohl Béla (Pozsony), Hollós Nandor (Eger), Frankl Jenő (Magyar-Ovár), Liebhardt József (Pécs), Knapp Lajos (Nagyvárad), Megyeres Béla (Budapest) ev. ref. theologia.) Marton Árpád (Kolozsvari ev. ref. theologia.)

A mandátumok vizsgálására kiküldtek az elnökséget, mire a gyűlés, a szinten megjelent Csiky Lajos akad. igazgató és az elnökség elterelésével ért véget.

Ismerkedő estély.

Késő éjjeli órákban ért véget az Angol királyné termében rendezett ismerkedő-estély. Megjelent Csiky Lajos akadémiai igazgató, a kongresszus egyik diszelnöke is. Széles jövedv

uralkodott egész éjjel, számos pohárköszöntő hangzott el, a Magyarok fűlbemászó zenéje mellett.

A mai nap.

Az idő is kedvező a mai ünnepekre. Verőfényes tavaszi nap-ugár szórja le sugárait a lobogódiszt öltözött ünnepelő városra.

Ma délelőtt folyt le az istentisztelet és diszgyűlés.

Az oratórium zsufolásig megtelt közönséggel. Ott voltak Kiss Áron püspök, gróf Degefeld József főgondnok, Simonffy Imre polgármester, Bernáth Elemér kir. tablai elnök, Komlóssy Artúr főjegyző, Vecsey Imre, Oláh Károly, Roncsik Lajos tanácsnokok. Szunyogh Sándor pénzügyigazgató Rásó Gyula alispán, stb. stb. s az ünneplő ifjuság.

A kántus ennek után Csiky Lajos akadémiai igazgató mondott fennszarnyaló kölőien szép imát, majd ismét a kántus énekelt, s az istentisztelet véget ért.

A diszgyűlés.

A kollégium disztermébe vonult azután oratórium közönsége hogy jelen legyen a diákkongresszus diszgyűlése. A karzatokon díszes helykykoszoru volt. Az emelvényen foglaltak helyet a diszelnökök Kiss Áron püspök, gróf Degefeld József főispán, Simonffy Imre polgármester és Bernáth Elemér kir. tablai elnök.

Kun Béla szép és tartalmas megnyitó beszéde után Kiss Áron ősz püspökök üdvözölte a magyar ifjuságot szép beszédben. Minden szavából kiértelt ősz püspökünknek, hogy rokonszenve és szeretete egész melegevel veszi körül az ifjuságot. Tolmácsolta a maga és diszelnöktársai üdvözlését buzdiotta az ifjuságot szépre, nemesre, hazaszeretetre, egyetemesre.

Beszédét zugó tapsvihar fogadta. Majd Móra Ferenc a budapesti tudományegyetem hallgatója szavaltta el ez alkalomra irt lendületes kölői szépségeiben gazdag köleményét igaz. nagy hatás mellett. Vegül Köpösd Dezső üdvözölte az ifjuságot.

A vivóverseny.

A ma délutáni vivóverseny iránt nagy az érdeklődés. A kollégium udvarán már felállítottak a tribünöket, s elkészítették a versenytér.

A vivóversenyre különben városunkba érkeztek Vermes Lajos és Robelly vivó-menterek is.

Színház.

«Otthon» Suderman hatalmas színműve nyitotta meg csütörtökön este Ujházy Ede vendégjátékainak fájdalom, rövid sorozatát.

Ujházy általában a «mester» szóval nevezik a közéletben is. S hogy ez az egyszerű, de fölöttébb díszes, minden kifejező jelz. megilleti őt, azt bebizonyította, mint Schwartz ezredes. Valóággal fenséges volt a játéka. A görög hitrege szorint a Muzsák felszenteltjei a Kasztaliai forrás vizéből ittak. Az a közönség, mely a színházat csütörtökön nem egészen töltötte meg, a valódi művészet örök forrásából ivott. Sajnos, hogy Debreczenben nem annyira öhajítottak maguknak ezt az élvezetet megszerezni, mint a mennyien «A kis szökevény» bukfenzeit megnezik. Ujházy kerestlensége, egyszerű s mégis velőki ható játéka, nemes realizmusa a legnagyobb élő magyar színművészsze avatják át. A halás közönség tapsviharral tüntette ki. Mellette szintén művészi magaslaton állott Komjáthy né Magdája.

Nem volt benne annyi óserő mint pl. Jászayban de az erőt kívánó részeket is szépen, a többieket elragadóan ja szotta szép virágkosárral köpték meg tisztelői.

T. Halmai Margit Mardikája olyan volt aminőnek lennie kellett, Kiss Irén, mint Francziska, Komjáthy mint Heftörding, Tanay mint Keller résztkövetelnek a magas

színonalu előadás sikeréből. A többi szereplők s közöttük Odray is, igen jól megáltak helyüket, csak a három eőkelő hölgy megjelése nem volt előkelő.

— a —

Ujházy és Náday második fellépte is zsufolásig megtöltötte a színházat. Lebilincselte a közönség figyelmét [a két vendég igaz művészete, s a felvonások végével felhangzó zajos taps közvetlen megnyilatkozása volt az elragadtatásnak. A két művész különben ma lép fel utolszor..

Színházi műsor.

Szombaton, apr. 28-án bérlet 172 szám „A Ujházy Ede és Náday F. ur harmadik és utolsó vendégjátékai”: A megholdoguit Vigjáték 5 felvonásban. Irta: Poole Janos.

Vasárnap apr. 29-én két előadás: délután 3 órákor félhelyárakkal: A görög rab-szolga. Operette 3 felvonásban. Este 7 és fél órákor bérletszűnetben: A szökőtt katoná Eredeti népszimű 3 szakaszban Irta: Szigligeti Ede.

HIREK.

* **Istentisztelet.** Ev. ref. nagytemplomban Mitrovics Gyula. Kistemplomban Makay Lajos, a bpesti theologia szeniora. Kossuth utcai templomban Biró János. Ispoltaly templomban K. Tóth Kálmán. Szegényházban Belteky Lajos.

Az ag. hitv. ev. templomban d. e. 10 órákor Schindler Márion s. lelkész tart istentiszteletet.

* **Rendkívüli városi bizottsági közgyűlés** lesz f. hó 30-dikán hétfőn d. e. 9 órákor a városháza nagy tanácstermében, melynek egyetlen tárgya, az esküdték 1901-dik évre szóló alaprajzstrómat összeíró bizottság tagjainak megválasztása. A meghívókat a bizottsági tag urak már a mai nap folyamán megkapják. A május havi rendes közgyűlés határoapja pedig május 25-dikére tüzetelt ki, melynek egyik legfontosabb tárgya lesz a mult 1899-dik évről szóló zarszámadás tárgyalása és ta a közviágítás ügyében a belügyminiszter gyorsan elintézi a felebbezést, esetleg ennek a kérvénynek a tovább tárgyalása is napirendre kerülhet.

* **Változás a városházánál.** Nem rendszer változsról van szó, hanem arról, hogy végre valakára a városházára is jobb napok derülnek. Ugyanis a roz rongyos ablak függönyök eltűnnek és helyettük igen czélszerű és külső csinnal ellátott önműködő görfüggönyök alkalmazatnak. A munkálatot Csönka Dániel a lapunkban is többször hirdett önműködő görfüggöny felszerelő eszközli.

* **Hymen. Dr. Király Péter** ügyvéd, lapunk munkatársa f. hó 30-án, hétfőn délután 5 órákor vezeti oltárhoz beőlsei Buday Gyula ügyvéd kedves leányát: Leona t. Az egyházi házasságkötőnél fungáló egyházi személy Kiss Albert, debreczeni ev. ref. lelkész országgyűlési képviselő lesz, az esküvő az ev. ref. nagytemplomban történik. Mint tanuk Bodnár István honvéd ezredes és Sarváry Gyula városi főorvos szerepelnek.

* **A parlagi pusztá bérlete.** A legtöbb városi közgyűlésnek azon határozatát, melylyel a parlagi pusztá egyik 1400 holdas részbiróka Hidvéger Mihály eddigi haszonbérőnek árverés mellőzésével újabb 10 évre kiadatott, tudvalevőleg több bizottsági tag meglebebbezte a belügyminiszterhez. Most Kellner David helybebi birtokos ajánlatot adott be a tanacshoz, mely szerint ezen bérletért évi 1000 koronával magasabb haszonbért ígér, mint eddigi bérője fizetett, ha az neki 12 évre kiadatik. Ez tehát 12 évre 6000 frt többlet, ami nem megvetendő kis összeg a házipénztár javára.

* **A Stenczinger ház kisajávítása.** Évek hosszu sora óta több ízben merült már fel,

hogy a város a Csapó-utca szegletén álló Stenczinger házat sajátára ki s tegye szabadá és szebbé az egyházteret. Ez az óhajlás újabbban abban a beadványban nyert kifejezést, a melyet a törvényhatósági bizottsági tagok sorából nagy számmal irtak alá s a melyet tegnap a nagyobb építkezésekre hivatott biz. vett tárgyalás alá. Barha maga a bizottság is óhajlandónak tartja hogy a jelzett tér szebbé és nagyobb legyen, törekvése azon, hogy a kisajátítási pénztár ezt a terhet nem bírja meg, hajótörést szenved. Nagyobb érdeke a Stenczinger-ház szomszédtulajdonosainak, hogy ott a tér szabadabb legyen, s mert a bizottság a kisajátítás megoldását csak az anyagi hozzájárulásokkal tudja megoldhatónak javasolnia, hogy a tanács egy ad hoc bizottságot küldjön ki, amely a tárgyalásokról a kezdeten az érdekeltektől tájékozódjon. — A tárgyalások két irányban terjednek ki. Az egyik szerint meg kell tudni, hogy milyen összeggel segítik elő az érdekeltektől tulajdonosok a kisajátítást, ha a Stenczinger ház egészen lebontatik. A másik szerint meg kell tudni, hogy milyen összeggel hajlandók segíteni a kérdés megoldását abban az esetben, ha a nagyobb építkezési bizottság ülésén a főmérnök által felvetett javaslat szerint történe meg a kisajátítás. A főmérnök javaslata pedig nagyon figyelemre méltó és abban különül ki, hogy Stenczingerház és az iparegyleti bankpalota közt egy tizenkétméter széles utca nyitassék. Ennek költségeit fedezze részben a kisajátítási pénztár, részben fedezze az érdekeltektől tulajdonosok. A Stenczinger ház többi része maradjon fenn, adassék bérbe mindaddig, míg a bérlők a költségek a teljes kisajátítást összegeket nem fedezik.

* A miniszterelnök és a vidéki szinigazgatók. A belügyminiszterium ügyeinek vezetésével megbízott miniszterelnök rendeletet intézett az országos szinézegyesület központi igazgató tapácshoz, melyben tudatván, hogy több vidéki szinigazgató részére rendkívüli állami segélyt folyósított, szigorúan megbagytá, hogy az egyesület a jövőben is erőlyesen le ügyejen arra, hogy a szinigazgatók kötelezettségeinek eleget tegyen és hogy a köteleességmúlástó szinigazgatókka szemben a jövőben a legszigorubb rendszabályok lesznek alkalmazva.

* Meghívó a debreczeni izraelita betegeség, zó és apólo nőegylet tisztújító közgyűlésére, mely 1900. április 29-én vasárnap délután 3 órakor az izr. elemi iskola tanácstermében fog megtartani. Az elnökség. A közgyűlés tárgyai: 1. Elnöki évi jelentés. 2. Az elmúlt évről szóló zárószámadások. 3. Három számvizsgáló választása a jövő évi számadások megvizsgálására. 4. A jövő évi költségvetés tárgyalása és megállapítása. 5. Az éppel 25 éves fennállásának jubileumára 5 tagu rendező bizottság választása. 6. Tisztújítás.

* Presbiteri gyűlés. A debreczeni ev. ref. egyház 1900 évi április hó 29-ik napján délelőtti 10 órakor az egyház tanácstermében presbiteri gyűlést tart, a melyre az illetőket meghívja. Debreczen, 1900 április hó 26. Az elnökség. Némethy Lajos h. lelkészelnök. Simonffy Imre kir. tanácsos fő gondnok. A gyűlés tárgyai 23. sz. a. vannak sorozva.

* Az angol társalgó kör szombaton, f. hó 28-án este 8 órakor tartja ez idényben utolsó teastélyét, melynek programja a következő: 1. Graphophone. 2. Zongorajáték Tóth Árpád tanár urtól. 3. Költemények, előadja Nagy Elek tanár ur. 4. Ének S. Besy B. Vilmostól. 5. Felolvasás, tarja Gück József ur. 6. Hegedű szóló K. Galyasy P. urtól. 7. Szabad előadás Komlósy Miklós urtól. 8. Záróima Csiky Lajostól. 9. Zárbeszéd Bessenyei Széll Farkas elnök urtól.

* A kereskedő társulat évi rendes közgyűlést május hó 6-án d. e. 10 órakor tartja meg saját házában díszteremben, melyre a társulat tagjai tisztelettel meghívotnak.

* Bucsuzás. Miután körülményeink kivétel nélkül, hogy személyesen bucsuzunk el rokonaink, jóbarátaink és kedves ismerőseinktől: engedjék meg, hogy ezen uton köszönjük meg irántunk tanúsított szives és felehdetetlen jóindulatukat s barátságukat s kérjük, részeltessék nek bennünket azokban a jövőben is — áldja meg az ég mindnyajukat, tartásauk meg jó emlékükből. A viszontlátásig, hívők Zilah, 1900. apr. 16. Dr. Pállay M. Béla kir. közjegyző es neje.

* Az elveszett leány. A király tegnap általános kihallgatások során Araten Izraeli, Araten, Michaelina atyját fogadta a ki a felséghez fordult aziránt, hogy eltűnt leánya ügyében a hatóságok erőlyesen járjanak el. Michaelina ugyanis egy fel evvel ezelőtt eltűnt szülei házából s a család azt gyanította, hogy a leány valami krakkói áradába ment a hol kikeresztekedett s apáczává lett. Hogy miként, mily körülmények közt és miért szökött meg a leány azt eddig kipuhatolni nem sikerült. Csak annyit sikerült megtudni, hogy Michaelina egyik zardában van. A szülők panaszára az osztrák igazságügyminiszter szigorú rendelkezést adott ki, utasítva a hatóságokat, hogy az eltűnt leány szüleit mindenben támogassák a leány kutatásánál. De a rendelkezés eddig nem volt foganatja. Az apa Galiczia összes városait bejárta már és kereste leányát. Hiába. Végre elment Bécsbe a király elé, itt is elmondta panasát.

— Felséges uram, — mondta Araten — gyermekeket elrabolták tőlem. Egyik helyről a másikra hurcolják. Felséged atyai szívétől és igazságszeretetedől várok segítséget. Ha felséged ama óhajának ad majd kifejezést, hogy gyermekeimet visszaadják, biztos vagyok benne, hogy megkerülök. S én holtom napjáig imádkozni fogok felégedért.

A király ezt válaszolta: — Ügyöről némiképp tájékozva vagyok, de még bővebben fogok informálódni. Remélem azonban, hogy a hatóságok megtették kötelezettségüket?

— Igen, felséges uram! Az igazságügyminiszter ur szigorú rendelkezést intézett a hatóságokhoz, de attól tartok, hogy hiányzik az erőlyes kéz, a mely azt a rendelkezést végrehajtja.

A király ezután azt kérdezte Aratentől, hogy mit gondol, hol tartózkodik most a leánya.

— Erőlyen hiszem — moneotta Araten — hogy még az ország határain belül tartják. Araten végül hozzátette, hogy felesége otthon nagy beteglen fekszik s attól tart, hogy ha rossz hírrel jó haza, meghal.

A király megígerte a kétségbeesett apának, hogy alapos információkat szerez az ügyről. A hatóságokat pedig újból utasította fogja, hogy kötelességüket tegyék meg.

Araten mekönyebbűten, alázatos köszönő szavakat rebegeve hagyta el a kihallgatási termet. A király az ajtóig kíserte és egyre vigasztalta.

* Gyászjelentés. — A. B. F. R. Özv. Konrad Dánielne szül. Holland Otilia mint neje s testvérei; Konrad Samuel nejevel Illéssy Emlíával és gyermekeikkel; Konrad Lázó nejevel Veber Irmával és gyermekeivel, Konrad Lajos nejevel Soltesz Rózával és gyermekeikkel; és Konrad Emma ferjével Kovér Istvannal, mint testvérek a rokonok nevében is mély fájdalomtól megört szívvel tudatják, a felejtéttelen jó férj, testvér és rokon K o n r á d Dániel volt alsó-szabolcsi viszályozó társulati számtisztnek 1900. évi apr. hó 27-en d. e. 10¹/₂ órakor életének 55-ik, boldog házassága 23 ik évében súlyos szevedés után bekövetkezett gyaszos elhunyt. Kedves halottunk hült tetemei folyó hó 29-en d. e. 10¹/₂ órakor fognak az ev. ref. egyház szertartása szerint Vigkedvű Mibály utca 12. számú háznál tartandó rövid ima után a Kosuth-utkai temetőbe örök nyugalomra tetetni. Mely végtisztességtételre rokonainkat, ismerőseinket bántós szívvel meghívjuk. Debreczen 1900 évi apr. 27. én.

* Lőporgyár a Hortobágyon. Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter, ki a magyar

ipar érdekeit sziven viseli, és b. Fejérvary honvédelmi miniszter, ki viszont a monarchia biztonságát tarja szem előtt, egy igen előrelátó terv megvalósításán fáradoznak. Arról van ugyan szó, mint fővárosi tudósítónk tetjesen megbízható forrásból értesül, hogy Hortobágyon lőporgyárat állítanak s ezen ügyben már hónapok óta folynak a két miniszterium közt a bizalmas tárgyalások. A Hortobágy valóban nagyon alkalmasnak igazszik arra, hogy ott egy nagyobb szabáú lőporgyár léte üjön, mert ha e lőporgyárat valami katasztrófa érné; keves ember áldozatát követelne, miután közel ben nem lenne se város, se község. — Emellett azt is szem előtt tartandó, hogy a Hortobágy s i k e r e s talaja nagy mennyiségű s a l é t r o m o t izzad ki. Így a lőporgyártáshoz szükséges egyik fő-anyagot a természet szolgáltatja. Most ezen természeti kincs parlagon hever. Az is kombinációba van véve, hogy a Hortobágy (helyesebben a: Bány) folyó a gyár céljaira elegendő vizet képes szolgáltatni, így minden tenyező köze működik abban, hogy a hortobágyi lőporgyár könnyen megvalósítható legyen. A gyár körülbelül ezer munkást fog foglalkoztatni, így egész kis falu támad a ma még néptelen pusztán. A terának a magyar miniszterek már a közös hadügyminisztert is megnyerték, felvilágosítván őt a felől, hogy Magyarországon nem léven számbavehető lőporgyár, azon esetben, ha az elnőség az osztrák tartományokt elfoglalásna és megesszállítaná: a lőporhiány miatt Magyarország is, sítúnó katonasága dacára kenytelen meghódítani. Ha tehát a Hortobágyon, melyet az ellenség nem egy könnyen közeíthet meg, lőporgyár állítatik, ilyen eshetőségől nem kell felő s u monarchia vedereje nem lesz megbénítva. Miután erre, mint főleg honvédelmi érdekből van szükség a hortobágyi lőporgyár a — M a g y a r o r s z á g i r a n t — maskor fukar közös hadügyminiszter kiállításba helyezte, hogy a lőporgyár felállítási költségeinek legalább ké harmadat a delegációktól fogja kérni s a kvótakeretében gondoskodni fog a szükséges költségek kiutalványozásáról. Hegedüs miniszter különben közelebb leiratot fog intézni ezen ügyben Debreczen városához is, tájékoztat szerzendő a felől, hogy városunk e nagy fontossu gyár létesítéséhez milyen adozatokkal képes és hajlandó hozzájárulni?

* Női zenekar a Corsóban. Ma kezd meg működését a kitűően szervezett női zenekar. A zenekar a legjobb erőkből van összeállítva, úgy hogy az egyes zeneszámokat melyek közt a legújabb zeneidolom termékei is benne vannak, kellő precizitással adják elő. A közönség pontos kiszorgatásáról Gőmőri Lipót kavés gondoskodik.

Feltűnő szép tavaszi ujdonságok uri divat czikkében kaphatók **Fekete Jakab** uri divat üzletében, (főter, kistemplom mellett) u. m. angol és olasz kalapok, remek nyakendők, fehéreneműek, zsebkendők, harisnyák, nap- és esőernyők francia illatszerek, karlsbadi cipők. Nagy választék valódi Zachariás-féle férfi és női bőrkeztükben, olesó szabott áron.

Egészséges fogak

sokkal értékesebb javát képezik az embernek, mint azt a mindennapi életben egyébként elismerik. Szabályszerű emésztés, jó táplálkozás s ennek következtében a munka- és életerő mind oly tényezők, amelyek nagy részben a fogak épségben tartására is közreműködnek. A fogápolását tehát semmi szín alatt elhanyagolni nem szabad és használjuk rendszeren, úgy reggel, mint este a „Kosmin” száj és fogvizet, mely erőit a fogakat és üditi a száját.

Egy „Kosmin” palack, mely sokáig eltart, 1 frt, kapható a gyógyszerárakban, jobb drogua- és illatszertüzletekben.

* **A gyomor betegségei** igen különböző rosz indulatú formákban mennek át, különösen, ha jelentéktelenebb gyomorbetegségek ellen mit sem használunk. Ilyenek ellen mindig kellene valami házi szert kéznél tartani. Kitűnő hatásúnak bizonyult e tekintetben dr. Rósa balzsamja, melyet Fragner B. gyógyszer-tára Prágában 203 III. készít. Kapható minden gyógyszer-tárban. (Lásd a hirdetés.)

Hirdetmény.

A nagyerdőn vagy a Guti farktárban az erdőségekből kivágott

műtölgyfákat

minden vastagságban, rönkökben, vagy kifaragva

eladunk,

valamint a helyszínen **favég esőlék forgácscsal, 2 köbméter csomónként hat korona, esetleg 10 csomó vételnél tíz korona engedménnyel minden órán eladunk.**

Bővebb értesítést nyerui

HORVÁTH és BICZÓ

építő cég irodájában, n.-csapó-u. 51. sz. a.

Előnyösen ismert kitűnő gyártmányu

stiriai lódent

divat kelméket, fekete és kék kelméket tartos minőségben, férfi öblönyökre, szalut:

Kastner és Öhler cég

posztó osztálya, Grác.

Minták bérmentve. Magyar levelezés.

Tavaszi Ujdonságok !!

Kardos László

nagyraktáraiban, Kossuth-utca.

Nevzetesen:

Mosó női ruhaszövetek

a legszebb színekben ajour és sűrű szövésű

Darabos és futószőnyegek

minden faja

Szőnyegmaradékok

5-10-15 méteres darabokban **igen olcsón** adtnak el. Viaszos **padló parket** valódi **Linoleum. Bőrvászon** bitorbehúzásra.

A t. közönség csupán **széttétekintés** céljából is szívesen láttatik.

500 Forintot

fizetek annak, aki **Bartilla fogvizének** használatát mellett melnek üvege 35 kr, valaha ismet fogfájást kap, vagy a szája büzlök. (Csomagolások külön 10 kr.) **Bartilla A. örökösök (E. Winkler) Wien 19/I. Sommergasse 1.** Kapható Debreczenben: **Mihalovits István** a kigyóhoz címzett gyógyszer-tárban. Hatarozottan kerjünk **Bartilla féle fogvizet.** Hamisítás feljelentésért jó díjazás adatik.

Értesítés.

Katz Herman

nagy

férfi, nő és gyermek-ruha áruházát

május 1-től

a **Dréher** söresarnok tőszomszédságában, az „**Angol Divat**“ helyiségébe helyezte át s kéri a t. vevőközönség további pártfogását.

Idény: május 1-től szeptember végéig.

Javasolva: a gégefő, a légzési szervek és az emésztő szervek betegségeinél. Nem javasolva: sorvadásnál. **Gyógyeszlőzök:** égvényes, áldes források: Constantin és Emma források; égvényes vasas savany: Johanniskut; tiszta vas savany: Klausen forrás; tehén és kecsketej (száraz takarmány) kefir.

Gleichenberg gyógyhely

Források belézés; fenyő belézés [külön kabinokban], pneumatikus kamara, édes forrásvíz és habzó Carolisator-fürdő, fenyő- és aczélfürdő. Nagy hydro-therapeutikai intézet. Terep-gyógyítás. Ényhe, melegnedves, pormentes, szélcsendes levegő, erdős-dombos vidék 300 méter tengerszemésség. Felvilágosítás és prospektus ingyen. Lakás és kocsimegrendelés a gyógyigazgatóságnál Gleichenbergben.

Szabóüzlet áthelyezés.

Van szerencsém a nagyerdemű közönséggel tudatni, hogy a **főpiacson, br. Josinczkyné házában** regen fennálló

férfi szabóüzletemet

folyó évi május 1-től

Széchenyi-utczára

br. Podmaniczky-házba, Kunz József és Tarsa céggel szemben, Kun József késműves mellé

helyezem át.

Midőn ez alkalommal hálás köszönetet mondok az eddigi pártfogásért, kérem, hogy engem jövőben is támogatni méltóztassék.

Raktáron tartok mindenféle kül- és belföldi **szöveteket** és figyekezetem t. megrendelímet a legszolidabban kiszolgálni.

Tisztelettel

Steier Gyula

férfi szabó.

A m. kir. államvasutak gép- gyárának vezérügynöksége.

Budapest, Váci-körút 32. szám.

Ajánlja a magy. kir. államvasutak gépgyárában készült

gőzcséplő készleteit, „Millenium“ legnagyobb szerkezetű: fűkaszálo-, marokrakó- és kéveköto aratógépeit,

melyek főelőnyei: préselt aczéllemez-állvány, tégelyaczóal-alkatrészek, jó és könnyen hozzáférhető, elpusztíthatlan szerkezet, továbbá: a szab. osztrák-magyar államvasutársaság resincai mezőgazdasági gépgyárában készült 3, 3 $\frac{1}{2}$ és 4 lóerejű gőzcséplő-készleteit, Sack-rendszerű, aczélöntésű ekefóvel ellátott **ekóit, „Boni“ fele köttengelyű ekefókat** járgányos cséplő-készleteit, szecskavágóit és egyéb mezőgazdasági eszközöket.

Figyelmeztetés! Ezzel közhírré tesszük, hogy az összes ügynököinktől, legyenek azok akár helyi ügynökök, az eddig bírt megtehát csakis azok járhatnak el, a kik 1900. február hó 1-e után kelt és általuk aláírt megbízás al bírnak és csupán oly jogkörrel, a melyre ezen írásbeli megbízás kiterjed. Nehogy a közönség tévútra vezettessék és nehogy nevünkkel visszaélésök töltenhessenek, felkérjük mindazokat, kik velünk üzleti összkötetésbe lépni óhajtanak, hogy mindenkitől, a ki nevükben eljár, írásbeli meghatalmazásnak felmutatását kérjük s abba betekintést tenni sziveskedjenek.

Kepviselő: **Márkus J. Debreczen.**

A Magy. Kir. Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége.

Legolcsóbb árak! Legnagyobb választék!

Sieburger és Társa

Első magyar papír-kárpit-gyár
BUDAPEST,
Raktár: V. ker., Fűrdő-utca 8. sz.
Gyár: III. ker., Lajos-utca 9. sz.

Ajánlják a legnagyobb választékban raktáron levő legolcsóbb, valamint drágább saját gyártmányú legfinomabb angol, francia, japán

papír-kárpitokat

a legdivatosabb kivitelben lakások, irodák, kávéházak, szállodák, vendéglők, fűrdők, továbbá

nyaralók

legizlésebb díszítésére.

Vidéki megrendelések a leggondosabban lesznek eszközölve és kívánatra saját munkásainkat küldjük a kárpitozás végzésére.

Mintakönyvekkel, valamint költségvetéssel a legkészségesebben szolgálunk.

Szolid munka. Pontos kiszolgálás.

Felette boldoggá

teszen egy puha, fehér, rózsás arczsín, ugymint egy szeplő és borkiütések nélküli arcz, ezért használjuk

BERGMANN

liliumtej-szappanát.

Bergmann & Co. Dresden és Tetschen a/E.
(Védjegy: Három hányász.)
Drbja 40kr.: D. breezenben: Rothschnek V. Emil gyógyszerárában és Nagy Andrásnál.

HEYDEN TÁPANYAGA

(NÄHRSTOFF HEYDEN)

egy feltárt fehérnye, mely az emésztési szervekétől függetlenül kiválóan táplál.

Előnyös erősítő és tápláló

gyengelkedők, gyermekek, szoptató nők, vérszegény, lábadózó és sovány egyének részére, valamint testi és szellemi kimerültségnél.

Étvágyerjesztő.

kapható gyógyszerárak és gyógyszerár-üzletekben
— Heyden vegyészeti gyára Radebeul—Drezda.

Posztó szíjfelküldés csak magánosoknak.

Egy vég 3.10 m. hosszú, elegendő 1 férfi állózetre csak ennyibe kerül.	2 frt 80 kr.ét jó, 4 * 10 * jó, 4 * 80 * jó, 7 * 50 * finom, 8 * 70 * finom, 10 * 50 * igen f., 12 * 40 * angol, 13 * 95 * kamé.	valódi gyapjú-szíjvető.
--	---	-------------------------

Egy vég fekete szalonítónyhoz 10 frt.

Felöltözővetek méterje 3 frt 25 kr.ét feljebb. Loden gyönyörű színekben, egy vég 6 frt, 1 vég 9 frt 95 kr. Peruvienne és Dooking, állami, vasúti hivatalok ruháztatók és bírói talárpóztók, legfinomabb kampanok és cheviottok, valamint egyenruha-posztókat, pénzügyorség és csendőrség számára stb., gyári áron küldi a szolid-szállítást ismert

postógyári raktár **Kiesel Amhof, Brünn.**

Minták ingyen és bérmentve. — Minták szállítás. Figyelemre! A t. közönség különösen figyelmeztetik, hogy a posztók ára, ha követelendő hozatják, sokkal olcsóbb, mintha azokat közvetlenül vásárolják. A Kiesel Amhof brünni cég az összes szöveteket valóságos gyári áron küldi a engedélyt nem számít hozzá.

Richter-féle

Horgony-Pain-Expeller

Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziszser ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésnek alkalmazták köszvénynél, csúznál, tagszaggyatásnál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszser, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; fő raktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebb-bérbétkü utánezat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter cégjegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, RUDOLSTADT
— Budapesti szállítók.

The Premier Cycle Co. Ltd.

COVENTRY (England), EGER (Böhmen.) WIEN VII.

Kettős csövű **HELICAL-** Szabadon futó

PREMIER-KEREK PÁROK

Motor kerekek Legjobb gyártmány Szállító kerékpárok

Egyedüli képviselő: **Deutsch Ede** Debreczen.
Fiókküzet: **Karczag.**

Serravalló-China bor

vassal,

orvosi kitünőségek által, mint Dr. Braun tanár, udvari tanácsos Dr. Drasche tanár, udv. tan. lovag Dr. Krafft-Ebing tanár, udv. tan., Dr. Monti tanár, lovag dr. Mosefig-Moorhof tanár, Dr. Nuesse tanár udv. tan., Dr. Schanta tanár, Dr Weinlechner tanár által gyakran használtatik és legjobban ajánlatik.

(Gyöngék és lábbadozóknak.)

Ezüst érem: XI. orvosi congressus Róma 1894. IV. Gyógyszerész és vegyészeti congressus Nápoly 1894., Olasz általános kiállítás Turin 1898.

Arany érem: Kiállítás: Venedig 1894., Kiel 1894., Amsterdam 1894. Berlin 1895. Páris 1895., Quebec 1897.

Több mint 1000 orvosi elismervény.

Ezen kitűnő, újra élesztő szer, kiváló íze miatt különösen gyermekek és asszonyoknál szívesen vételek. Üvegekben 1/2 liter a frt 1.20, 1 liter a frt 2.20 árusítatik minden gyógyszerárban.

Serravalló gyógyszerár Triesztben,
gyógyszerár nagybani szétküldési ház.

Alapított 1848. Alapított 1848.

Gyors és biztos segély gyomor-betegségek és azok utóbajaiban!

A legjobbnak bizonyult **HÁZISZER**, mely az emésztést szabályozza, a rendszeres vérkeringést eredményezi, a megromlott és hibás véralkutatást eltávolítja (a mi az egészszeg főfeltétele), gyorsan és biztosan megszünteti a gyomorhajt, és pl. étvágytalanságot, savanyu felbőgést, hányási ingert, gyomor és hasbanfalmat, gyomorgörögést, vértolulást, hámorhoidákat, női bántalmakat, bélbajokat, a már 40 év óta jónak bizonyult

Kiváló fájdalomcsillapító, anti-septikus, gyógyító és a hegedést elősegítő szer.

Minden gyuladás, seb és kelés gyógyítása biztos sikerrel jár, a női mell gyuladásnál, tejkedés és keményedésnél, a gyermek elválasztásánál, tályogok, vérkelek, pokolvar és genyedéseknél, továbbá körömgényedés és ugynevezett körömméreg a kézen és lábujjakon, keményedéseknél, daganatoknál mirigydaganatoknál, holttemet képződéseknél stb. 50 év óta bevált.

Dr. Rosa-féle balzsam Prágai házikenőcs

FRAGNER B. gyógyszer-től PRÁGÁBAN 203—III.

Az emésztés minden munkáját új életre serkenti, egészség és tiszta vért szerez, különben is biztos és messze földön bevált háziszser.

1 üveg 50 kr., kettős üveg 1 frt. Postán 20 krral drágább.

A gyógyulás fájdalom nélkül halad a kenőcs hűsítő hatása alatt.

Deborban 35 kr.ával. Postán 6 krral drágább.

Figyelemre! Mindenki csak az eredeti készítményt kérje a prágai **FRAGNER B.** gyógyszerárától és figyeljen arra, hogy a **Dr. Rosa balzsam** csomagolás minden részén az itt látható kerek védjegy legyen; a prágai házikenőcs csomagolásán pedig a jobbról látható háromszögletű védjegy.

A ki egy utánezat talál és nekem bejelenti, jutalmat kap!

Elismerő levelek ezrei rendelkezésre állanak.

Raktárak Budapesten:
TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerárában, **EGGER A.** gyógyszerárában.
Debreczenben kaphatók: **Dr. Rotschnek V. Emil, Tóth Béla és Mihalovits I.** gyógyszerészeknél.

Főraktár **FRAGNER B.** ca. és kir. udvari szállítónál, a fekete sas gyógyszerár Prágában a Spornert-utca sarkán 203. sz.

Kafeke gyermeklisztje

MAGYARORSZÁG, AUSZTRIA, NEMETORSZÁG stb. LEGELSŐ HOZZAÉRTŐI AJÁLJÁK LEGJOBBAN TÁPLÁLJA A GYERMEKET KAPHATÓ GYÓGYSZERÁRÁKBAN ÉS DROGISTÁKNÁL GYOMOR ÉS BELBETEG GYERMEKEK TEJHEZ VALÓ LEGJOBB POTLEK KÜFEKE R. WIEN VI/2 ÉTELREHOJENEL LEGJOBBAN BEVALIK

**M.K. EGYETEM
VEGYTANI INTÉZETE:**

**A
KRISTÁLY**

SZT. LUKÁCSFÜRDŐI
HEGYFORRÁS
IGENTISZTA
BICARBONAT
ÁSVÁNYVIZ

KAPHATÓ:
FÜSZERKERESKEDÉSEKBE
VENDÉGLÖKBE
ÉS MINDEN VASUTI
ÉTKEZŐ KOCSIBAN.

**Tavaszi és nyári idény
1900.**

Valódi brünni szövetek

Egy szelvény 3.10 mtr. (frt 2.75, 3.70, 4.80 jó
hosszu, teljes uri ol-
tonyt (kabát, nadrág,
mellény) ad, ára csak
6.- és 8.90 jobb
7.75 finom
8.65 finomabb
10.- legfinomabb

Egy szelvény fekete szalon altönyvhöz 10 frt. valamint felöltő,
szöveteket, turista-lódeneket, legfinomabb kámrarnokat stb. stb.
küld gyári áron a valódságaról és szolidságaról jól ismert
postógyári raktár

Siegel-Imhof Brünnben.

Minták ingyen és bérmentve. — Minták szállításért jótállás.
A magánfelek előnye tetemesek: szöveteket közvetlenül felett
ezáltal a gyárhelyiségtől rendelni.

Schrader Gyula-féle

likör-töltés.

Jul. Schrader, Feuerbach Stuttgart. A
legjobb és legbiztosabb szer liköröknek
háznál való készítésére.

Kérjünk prospectust az **osztrák-magyar
főraktárostól: W. Maager, Wien, III/3.
am Heumarkt 3.**

Szabadalmazott drótüveg

legjobb anyag felső világításra, padlózat és gyár-
ablaknak, különböző erősegekben 1.75 quadratméter
nagyságig.

Különös előnyök: Legnagyobb törési bizton-
ság, átütés és áttörés ellen, az u. ott drótröstyél
elesik, tűzbiztonsága a legmagasabb fokig, esetle-
ges törésnél sűrűn maradása, mivel a drótszövés
az üveget erősen együttartja, igen világos átlátszó,
ezelőtt sohasem látott világító hatás. Sok állami-
és magán épületeknél nagy mérvben legjobb ha-
tással használatban. Számos bizonyítvány, prospec-
tus és minta szolgáltatva.

Üvegöntvény-padozatlemez járható felsővilágítással

átjárók, földalatti folyosók vagy vasuti alagutak
megvilágítására, határozott mennyiségekben, sima
vagy mintázott felületekben fehér, félféher (Kb.
3%-ai olcsóbb, mint a rendes nyers üvegöntvény)
és színes, drótfonat vagy anélkül.

Üveg téglák és üveg gerincz-téglák
különböző nagyság és alakban.

**Aktien-Gesellschaft f. Glasindustrie
vorm. Friedr. Siemens.**

Neusattl bei Elbogen (Böhmer.)

Más készítmények: minden faj üvegekben. Üveg-
zárak. Belgia és német faj táblaüveg. Üveg önt-
vény és formázott üveg. (Szabad. üvegbetű.)

Szivattyuk Mérlegek

minden neme, házi, mezőgazda-
sági, építkezési, ipari és egyéb
üzélokra. Legjobb gummi- és
kender-tömlők.

Mindenféle csövek,

Szivattyu- és gépgyártási betéti társaság

I. Schwarzen-
bergstrasse 6. **W. GARVENS, Bécs** I. Wallfisch-
gasse Nr. 14.

Kaphatók gép-, vas- s egyéb hasonló kereskedésekben, technikai és vízvezeték üzletekben, kulfuró-
vállalatoknál stb. — Kérjenek határozottan Garvens-szivattyukat, illetve Garvens-mérlegeket.

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

1.000.000
KORONA
ESETLEG A LEGNAGYOBB NYEREMÉNY!!

Az összes 50.000 nyeremény
JBGYZÉKE.

A legnagyobb nyeremény legszerencsésé-
setben:

1.000,000 korona

A nyeremények részletes beosztása a következő:

Készpénzben fizetendő	Jutalom	Korona
1	Jutalom	600000
1	nyer. á	400000
1	"	200000
2	"	100000
1	"	90000
1	"	80000
1	"	70000
2	"	60000
1	"	40000
5	"	30000
1	"	25000
7	"	20000
3	"	15000
31	"	10000
67	"	5000
3	"	3000
432	"	2000
763	"	1000
1238	"	500
90	"	300
31700	"	200
3900	"	170
4900	"	130
50	"	100
3900	"	80
2900	"	40

50,000 nyer. és jut. **13.160,000**
összegeben

Rendelőlevél levágandó. **TÖRÖK A. ÉS TÁRSA** főelárusítók Budapest.

Kerek részemre ..... I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sors-
jegyet a hivatalos tervszettel együtt küldeni.

Az összeget ..... korona összegben (utánvételezni kérom)
(postautalvánnyal küldöm.) A nem tetsző törlendő.

Pontos cím.

Nyujtsunk kezét a szerencsének!

**Már sokan szerencsések lettek
egy nálunk vásárolt sorsjeggyel!**

Az egész világban a legnagyobb esélyekkel bíró
magy. kir. szabad. osztálysorsjáték legközelebb
újából megkezdődik.

100,000 sorsjegyre 50.000

penznyeremény jut, tehát az oldaltálló nye-
reményjegyzék szerint a sorsjegyek felét pénz-
nyereménnyel huzzak ki és egy külföldi sors-
játék sem kevés arányilag ily nagy nyere-
mek felmutatni, mint a mi magyar osztálysors-
játékunk.

Legnagyobb nyeremény szereuc-és esetben

egy millió korona.

Egészben tizenhárom millió 160.000 korona
lesz kihuzva és az egész vállalat állami fel-
ügyelet alatt áll.

Az eredeti sorsjegyek tervszerű árai az I.
osztályhoz:

egy nyolczad ($\frac{1}{8}$) frt —.75 vagyis 1.50 korona
egy negyed ($\frac{1}{4}$) > 1.50 > 3.—
egy fél ($\frac{1}{2}$) > 3.— > 6.—
egy egész ($\frac{1}{1}$) > 6.— > 12.—

utánvét mellett vagy az összeg előzetes be-
küldése ellenében. Hivatalos tervszettel díjtalanul.
Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre tekintettel
arra, hogy a huzások f. é. Majus hó 17. és 18-án
lesznek

f. é. május hó 17-ig

kérünk hozzánk beküldeni.

Török A. és Tsa.

BANKHÁZ

BUDAPEST, V. Váci-körút 4/a.

Fiók: Muzeum-körút 11.

Sok és nagy nyereményt fizettünk már ki
vevőinknek és pedig rövid idő alatt körülbelül 3
millió koronát.